

1 - 16 SIERPNIA 82.

Gdańsk: 13.VIII pod pomnik poległych stoczniowców od rana znośono kwiaty, sedzieli się ludzie. O 14 opuszczający Stocznia robotnicy i zwolnieni zatrzymywali się na Placu Solidarności, składali wieńce, skandowali hasła. Stedy to, chociaż kilkutysięczny tłum zachowywał się spokojnie, po raz pierwszy użyto armatki wodnej. Ktoś zapowiedział manifestację pod pomnikiem na 16.VIII, ktoś inny krzyknął "idziemy pod KW" i ludzie ruszyli w stronę Śródmieścia. Przez budynkiem KW PZPR w odległości ok. 150 m stał kordon ZOMO. Pochód został zatakowany i rozeszły się palkami, gazami i wodą z armatek. Rozpoczęły się wielogodzinne starcia w uliczkach Starego Miasta. Budowane barykady, douszło do walki wręcz. Wśród demonstrantów były grupki przygotowane do obrony z zakrytymi twarzami, żeby uchronić rozpoznanie i chronić przed gazem.

14 i 15 w Trójmieście było mnóstwo patroli, legitymowano młodych ludzi, tych, którzy składali kwiaty pod pomnikiem.

16.VIII dostęp do Placu Solidarności blokowany był - na odległość 100 m - przez oddziały ZOMO. Na głównych skrzyżowaniach patrole legitymowały ludzi. O godz. 14, gdy ze Stoczni wychodziła I zmiana sam Pomnik otoczony został szczerbinką kordonem. O 16.30 na Plac Solidarności próbowała przedostać się grupa ludzi z wieńcem. Rozproszyło ją ZOMO. Po chwili pojawiło się 5 suk i kilka radiowozów, legitymowano wszystkich dookoła, zatrzymano kilka osób. Kontrolowane tramwaje przejezdżające w pobliżu Stoczni. Na przystanku koło pomnika nie było wolno po południu wysiądać. Ja się zdaje tego dnia nikomu nie udało się dotrzeć do Pomnika.

Warszawa: 13.VIII wokół krzyża na Placu Zwycięstwa zgromadziło się, jak co wieczór, kilkaset osób. Spiewano pieśni religijne i patriotyczne, składano kwiaty, palono znicze. W pobliżu, przy hotelu Victoria i na tyłach Teatru Wielkiego zaparkowane były furgi z suki milicyjne. Po 15 Plac Zwycięstwa zablokowany został przez kordon ZOMO w pełnym rynsztunku, podjechał samochód z armatką wodną. Do krzyża podeszło kilkunastu młodych ludzi w cywilu i zaczęli rozrzucać kwiaty nogami. Potem uciekli do milicyjnej Fyski, która szybko odjechała. Ktoś krzyknął, żeby nie dać się sprawkować i zgromadzeni wokół krzyża zaczęli kłękać, śpiewając hymn narodowy. W tym momencie ZOMO zatakowało palkami i wodą z armatek, spychając zgromadzonych do parku Basiego. Tam ukryci do tej pory milicyjni odrzucili uciekających petardami z gazem łzawiącym, bili też palkami. Co najmniej 2 osoby uranione, kilkudziesiąt zatrzymano. W tym czasie na Krakowskim Przedmieściu gromadziły się tłumy. Milicja zatrzymała ruch samochodowy, blokowała przejścia.

Późnym wieczorem przed Domem Turysty, gdzie stacjonuje ZOMO, widziane ponad 100 młodych mężczyzn w dobrej komitwie z żonotowami. Obserwatorzy twierdzą, że byli to prowokatorzy czekający na wypadek.

16.VIII po południu oddziały ZOMO użyły działań wodnych i gazu łzawiącego aby nie dopuścić ludzi do krzyża na Pl. Zwycięstwa. Na placie koło krzyża zaparkowane były milicyjne samochody. Od Krakowskiego Przedmieścia dostęp do placu blokowany najpierw kordonami uzbrojonych żonotów, potem pojedyncze patrole. Na Podwale stało kilka bud z żonotami i działko wodne. Ludzie gromadzili się na Krakowskim Przedmieściu pod kościołem Wizytek, gdzie ułożono zastępy krzyzów z kwiatów. Do późnych godzin nocy palono tam lampki.

Nowa Huta: 13.VIII na apel "Solidarność", ugodniony z RKK o 14.30, spod bramy głównej Huty ruszył na Plac Centralny kilkutysięczny pochód. Padły okrzyki: "uwolnić Wałęsa", "uwolnić Handzlikę", wznoszono ręce w geście V. Demonstranci, którzy zachowywali się spokojnie, otoczyły milicyjne wozy. Tłum rozproszyono przy pomocą armatek wodnych. Jeden z uczestników manifestacji skazany został na 3 miesiące więzienia, 3 ukarano grzywnami 6 - 12 tys. zł.

Przed gazami łzawiącymi, używanymi przez ZOMO w czasie manifestacji można się bronić zwilżając i lekko przecierając oczy taśmą z waty lub czystej szmatką zwietchnątą w 10 proc roztworze sody oczyszczonej. Można też przemycić oczy bezpośrednio roztworem. /"Solidarność Wałęsę" nr 9/

Rocznica SIERPIEŃ 80

W Gdańsku 31.VIII manifestacja przed pomnikiem Poległych Stoczniowców na Placu Solidarności. Początek o 15.00, /wg. apelu RKK z 1.VIII/

Na Dolnym Śląsku 26.VIII w rocznicę powstania MKS we Wrocławiu wszyscy noszą na ubraniach symbole narodowe i związkowe. 31.VIII manifestacja rozpoczęta się

o 15.30 na placu Czerwonym przed pierwszą siedzibą RKS. Po odśpiewaniu hymnu i minucie ciszy w hołdzie ofiarom stanu wojennego uczestnicy przechodzą ul. Ruską i trasą W-Z na ul. Małszowiecką do drugiej siedziby Związku. Stąd po odśpiewaniu Hymnu i Boże Cześć Polskę rozchodzą się do domów./Wg apelu RKS z 8 i komunikatu z 13 VIII/

Jednym zdaniem.+++ W Warszawie rozpoczęły się sierpniowe akcje ulotkowe. Rozrzuconów w wielkich ilościach apel RKS z wezwaniem na odwrocie by tekst przyklejać w publicznych miejscach, oraz ulotki RKS.+++ Janusz Pakubicki ujawnił się 28 VII jako przewodniczący Konspiracyjnego Zarządu Regionu Wielkopolska. Odtąd wiec działa w podziemiu i decyduje kia sygnowane na jego nazwiskiem /SI KZP Wielkopolska nr 3/.+++ Wl. Prasyniuk spotkał się /10 - 20 VII/ z komitetami strajkowymi w pełnym składzie z siedmiu fabryk Wrocławia dla osłownienia stanowiska Związku w obecnej sytuacji /"Z dnia na dzień" nr 77/.+++ Drugie spotkanie lipca odbyło się spotkanie przedstawicieli dużych zakładów pracy Krakowa. Uczestnicy uznaли za konieczne tworzenie struktur międzyzakładowych oraz ściągnięcia współpracy ze środowiskiem studenckim /SI RKS Małopolska nr 20A/.+++ Wrocławskie Radio "Solidarność Walcząca" nadalo 1 VIII kolejną audycję skupiającą przez 6 min. w rejonie Pl. Powstanców Śląskich /"Solidarność Walcząca" nr 9/.+++ W dniu ogłoszenia wyroku na Stanisława Handzika/4 VIII/ w Hl. oraz niektórych zakładach Krakowa i regionu odbyły się o godz 10-tej 15 minutowe strajki. Taką formę protestu wybrali w sondażu pod hasłem "Upomniajmy się o Stasia" członkowie "S" w Hl L.W Kombinacie strajkowali prawie cała I zmiana. Na ogół ludzie stali przy swoich stanowiskach, w Walcowej Blich Zimnych wyszli przed hale, w Wydz. Komunikacji Kolejowej rozległy się gwizdy lokomotyw. Przed rozprawą w Nowej Hucie zorganizowane wielkie akcje ulotkowe /"Mutnik" nr 16 i 20/.+++ Uczestnicy klubu dyskusyjnego "S" w Hl zwróciili się do wszystkich związkowców o tworzenie klubów dyskusyjnych i organizowanie ich w struktury umożliwiające prowadzenie ogólnorzeczywistej dyskusji /RKS Małopolska nr 21B/.+++ KZS wrocławskie Radomy zapelowały dą zakagi aby 4 VIII w rocznicę wyboru dyrektora int. W. Minoza, zwolnionego po 13 grudnia, o godz 12 przez 3 minuty w całej fabryce rozległ się "Dźwięk buntu": hałas maszyn, uderzenia młotów w blachy, wycie szlifierek, trzeszcz maszyn do pisania. KZ wezwala również do bojkotowania tego dnia administracji zakładu. /"Fama" nr 21-22/.+++ Pracownicy H-2 wrocławskiej Radomy, którzy wystąpili w TV witani są na codzień przez kolegów brawami i gwizdami, wokół ich miejsca pracy rozrzucone są ulotki, na szekach pojawia się napis "k... TV" /"Fama" nr 21-22/.+++ Na szlakach tatrzańskich przyklejane są nalepki "Solidarność zwycięży". Na przełęczy granicznej pojawiają się plakietki "S" i listy "do braci Słowaków", na szosie do Morskiego Oka namalowany został wielki napis "Solidarność". /SI RKS Małopolska nr 21B/.+++ Transparent z napisem "Solidarność" pojawił się 24 VII o godz 14 na budynku Elektrowni na Fance w Warszawie /"Tyg. Wojskowy" nr 28/.+++ W tegorocznej pielgrzymce na Jasną Górę i w centralnych uroczystościach 600-lecia cudownego obrazu uczestniczy - wg niektórych szacunków - ok. miliona pielgrzymów. W wielu grupach niesione są symbole "S" oraz portrety Małosy.++ 1 VIII na mazy w Podkowie Leśnej, gdzie co niedziela odbywają się spotkania z wybitnymi niezależnymi artystami i twórcami. Władysław Bartoszewski mówił o powstaniu Warszawskim i o analogiach między AK i dzisiejszym podziemiem.

Dotarły do nas:

Małopolska - Tyg. Małopolskie nr 23 z 1 VIII, Tyg. Wojskowy nr 28 z 5 VIII, KOS nr 8 z maja, słowo nr 8, spojrzenie na... /pismo VI/ nr 5 z sierpnia, Przetrwanie nr 24 z 5 VII, słowo Podziemne nr 13/14 z 28 VII, SI TIKŁ Lamina nr 21, INFO-Polcolor z 8 VIII, Spójnia-FSO z 5 VIII, Wokopach nr 28 z 2 VII, 29 z 9 VII, 30 z 21 VII, 31 z 7 VIII, Wytrwali /Pruszków/ nr 35 z 15 VII, nr 36 z 21 VII, Górczyna, katolickie pismo robotnicze nr 25 z 27 VII.

Dolny Śląsk - Z dnia na dzień nr 74 z 16-19 VII, nr 77 z 28-31 VII, nr 78 z 1-5 VIII, DZIS-1 Pejutrze nr 6 z czerwca, Solidarność Walcząca nr 6 z 18 VII i nr 9 z 8 VIII, Wiadomości Bieżące nr 46 z 9-15 VIII, Solidarność Internowanych nr. 1 z czerwca, Lamina nr 2 /pismo wrocławskich zakładów pracy/ z 27 VII, Fama /Biuletyn ZKS Radomy/ nr 20 z 12-18 VII, nr 21-22 z 19 VII-1 VIII, nr 23 z 2-8 VIII, Informator "S"/ dodatek z dnia na dzień dla pracowników Elwro/-z-1 VIII, Iskierka /pismo ZNTK/-nr-21-z-31-VII, nr 22 z 2 VIII, Aspekt nr 15 z 2-7 VIII, Bartek, Niezależny Serwis Informacyjny "S" Mostostalu nr 1 z 30 VII, Goniec Polski/pismo Narodowej Organizacji Wyzwolenia/ nr 6 z 22 VI.

Region Śląsko-Dąbrowski - Kontakt /Katowice/ pismo KOS nr 3 z 10 VII, Szeptem-

- 3 -

nr 11 z 12 VII, KOS /pismo gliwickiej delegatury RKM/ nr 6 z 17 VII, Manifestacja Gliwicka/ni Delegatury RKM/ nr 13 z 12 VII.
Łódź - Przedwiośnie nr 11, Biuletyn "S" Uniwersyteckiego nr 1 z lipca.
Gdańsk - Informacja Gdańsk z 1 VIII, Szryps nr 9 z 11 VII.
Małopolska - SI RKM nr 20A i 20B z 31 VII i nr 21A i 21B z 7 VIII, Aktualność: /SI RKM/ nr 27 z 19 VII, nr 28 z 26 VII i nr 29 z 2 VIII, Rutnik nr 20 z 6 VII
Solidarność, pismo KOS nr 21/22 z 17 VII, Solidarność Zwycięży, Nieregulaminik Wojenny KOS nr 241 z lipca.
Wielkopolska - Solidarność nr 30 z 2 VIII, SI Konspiracyjnego ZR nr 3.
Region Środkowo - Wschodni - Pismo TIZ PSC Lublin nr 11 z 3 VII.
Zamorze Zachodnie - Jedność nr 12 z 16 VII.
Region Warmińsko - Mazurski - Rezonans nr 16 z 12 VII i nr 17 z 19 VII, Solidarność Reg. Warmińsko - Mazurskiego nr 9.
Podbeskidzie - Solidarność Podbeskidzie nr IV z 9 VIII.

BASP GRUPACI

Cwiczenia Zespołu 15 tys. żołnierzy w ośrodku szkoleniowym pod Gdynią, ćwiczą pacyfikowanie demonstracji ulicznych na ulicach okolic dworca Gdańsk Główny i Pomnika Poległych Stoczniołków.

Podobne ćwiczenia odbywały się 30 VI i 1 VII na warszawskim lotnisku wojskowym Benewo, gdzie odtworzono topografię placu Zwycięstwa z krzyżem wiązań. Oddziały Zespołu w pełnym rynsztunku, wspierane przez umiatki wodne pozorowały atak na tłum - w tej roli występowało wojsko skandujące "gestapo, bandyai". Ćwiczeniu równieź ewakuację na czas. /"Okopach"/ nr 29 /

Do Księgarni im. Żeromskiego w Warszawie 17 VI wtargnęło SII. Kazali zamknąć lokal i wyłożyć nowe książki. Spisali pozycje odłożone dla bibliotek i szkół, zastronili realizować ich zamówienia. Prowadzący akcję porucznik dzwonił do znajomych informując co jest do kupienia. Na otwarcie sklepu pozwolił dopiero 18 VI po południu. Kilka dni później dyrektor żoliborskiego oddziału Domu Książki potwierdził zakaz odkładania książek dla bibliotek, "żeby nie dawać milicji pretekstu do akcji". /Tyg. Wojskowy nr 28/

Nowe rogateki w Warszawie. Z upoważnienia prezydenta m.st. Warszawy Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego otrzymało zlecenie przygotowania projektu siedmiu stałych rogatek miejskich na głównych alejkach wjazdowych z Warszawy, nadpatriarchycznych m.in. w szlabaty uruchamiane elektronicznie, budowane mają też być obiekty towarzyszące z pełnym wyposażeniem socjalnym dla służb wartowniczych. A ten charakter inwestycji priorytetowej. Projekt jest w stadium zawiązowanym.

MRONA : POMYSŁY, OBICZAJI, ZASCHOWANIA

Mrona optymistka. 11 byłych internowanych z Radzyń weszły do KW MO w gminie Góra Kalwaria. Tam naradziano, aby organizowali samorząd i wytknęły robotnikom, że podzienna "S" jest szkodliwa.

KOLABORANCI

Oświadczenie "S" teatralnej. W IS nr 42, 51 i 52 zostały podane za Solidarnością aktystów scen i filów listy kolaborantów środowiskowych. Znalezły się tam nazwiska osób, które kolaborantami nie są. W związku z tym przytaczamy oświadczenie "S" teatralnej: "W prasie podziemnej od dłuższego czasu ukazują się tzw. listy kolaborantów. Pochopte i bez sprawdzenia wymieniono szereg nazwisk aktorów, którzy kolaborantami nie są. Choćmy z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że oprócz tych, którzy świadomie kolaborują i którzy wpisani są w pamięć środowiska znaleźli się kolejny - m.in. Stefan Schmidt i Ryszard Drege, którzy od 13 XII nie podjęli żadnej dodatkowej pracy poza nacierożystym teatrem. Bardzo prosimy autorów owszych list o większą rozwagę i rzetelniejsze sprawdzanie informacji, mając na uwadze ogólną krzywdę, jaką można wyrządzić niewinnie posądzonym.

Na marginesie informujemy, że w czasie startu nakręcono część materiału do nowych odcinków serialu "Dom". W zdjęciach brały udział aktorzy, którzy parę lat temu podpisali długoterminową umowę z producentem filmu. Ponieważ nie udało się kierownictwu filmu doangażować nowych wykonawców, praca nad serialu została przerwana. Chcielibyśmy zaprotestować przeciw potraktowaniu jako kolaborantów aktorów, którzy musieli ze względu na formalne zobowiązanie kontynuować pracę w tym serialu".

Na liście kolaborantów znalazły się również reżyser serialu "Dom" J. Bonwicki, który po zakończeniu realizacji I części /rozpoczęta przed wojną/ a więc nie nadając kolejowi /przerwał pracę nad filmem.

Przykłady kolejnych skandalów /.../ m.in. brak nadstawne umieszczenie na listach

Wszystkich, których skrywiono bezpodstawnym umieszczeniem ich na listach kolaborantów, serdecznie przepraszamy, zdając sobie sprawę że nie jest to dostateczne zadośćuczynienie.'

INTERNOWANI

Kwidzyn, 14 VII brutalnie pobito tu ok. 100 osób. Kiedy części rodzin odnowiono widzen, wszyscy internowani zaczeli walić w miski a następnie przerwali siatkę oddzielającą ich baraki od budynku administracji. Na teren obozu wkroczyła ponad 100 osobowa grupa funkcjonariuszy z pobliskiego więzienia w Szczecinie, uzbrojona w pałki i armatki wodne. Byli najpierw przed barakami /kilka osób do nieprzytomności/a po zapędzeniu internowanych do cel wysiągali pojedyńcze osoby wekazane przez służbę więzieniową z Kwidzyna na korytarz, urządzając "ścieżki zdrowia". W kilku celach zchowali się wyjątkowo brutalnie. Wp Z. Goławskiemu kazano pątnocianami zdrapywać ze ściany napis, zapowiadając, że jego brat będzie bity tak długo, aż napis nie zniknie. Kilka osób wyciągnięto do świetlicy - i tam gdy leżeli побici pałkami, kopano w głowę, brzuch, klatkę piersiową. Urządzenie cel zostało zdemolowane, większość rzeczy osobistych internowanych zniszczono lub zabrano.

Po zakończeniu akcji zamknięto cele i wstrzymano widzenia. Pogotowie zabrało 5 osób, w więzieniu pozostało kilkanaście wymagających natychmiastowego umieszczenia w szpitalu. Do około 50 pobitych ciężko nie woźwano lekarza. Część internowanych rozpoczęła głodówkę, w której od 18 VIII uczestniczą wszyscy przetrzymani w Kwidzynie, zdając przybycia komisji Episkopatu oraz NOK, a także ukarania winnych funkcjonariuszy.

SMIERĆ DOROTY I ADAMA JURCZYKÓW. 5 VIII zgnoli śmiercią tragiczną Dorota i Adam Jurczyk, syn Mariana Jurczyka. Jak podała oficjalna prasa szczecińska Dorota Jurczyk wypadła z okna i po kilku godzinach zmarła w szpitalu. Następnie popełnił samobójstwo, wyskakując przez okno Adam Jurczyk.

Na mszę żałobną 10 VIII przyszło kilka tysięcy osób. Obecny był Marian Jurczyk, przywieziony z ośrodka odosobnienia w asyście 2 funkcjonariuszy. Pogrzeb przekształcił się w manifestację. Oklaskiwano: "Uwolni Jureczyka". Ludzie chcieli odbić przewodniczącego Regionu Pomorze Zachodnie, Jureczyk uspokoił zebranych krótkim przemówieniem. Z cmentarza tłum ruszył w stronę śródmieścia po czym - przez nikogo nie niepokojony - rozszedł się.

Międzynarodowa Konfederacja Wolnych Zw. Zaw. z siedzibą w Brukseli zapowiedziała o wyjaśnienie okoliczności tragicznej śmierci Jurczyków.
